

MALTRETOWANIE ŻONY

WIFE ABUSE

(Polish)

Translated by:
Vancouver & Lower Mainland
Multicultural Family Support Services Society
5000 Kingsway Plaza – Phase III
306 – 4980 Kingsway
Burnaby, BC, V5H 4K7
November 2001

Translated from:
The Westcoast Reader
Special Supplement
March 1995

WIFE ABUSE IS A CRIME. This booklet contains information about wife abuse and what you can do. In the translation of this booklet, we have used a form of standardized Polish to reach an average reader within this community.

ZNEĆCANIE SIĘ NAD ŻONĄ JEST PRZESTĘPSTWEM. Broszura ta zawiera informacje o znęcania się mężów nad żonami i o tym jak należy postępować w takiej sytuacji. Podczas tłumaczenia tej broszury posłużono się potoczną polszczyzną, zrozumiałą dla każdego czytelnika.

**VANCOUVER & LOWER MAINLAND
MULTICULTURAL FAMILY SUPPORT SERVICES SOCIETY
5000 Kingsway Plaza - Phase III, #306 – 4980 Kingsway
Burnaby, BC, V5H 4K7
Tel: 604-436-1025 / Fax: 604-436-3267**

Vancouver & Lower Mainland Multicultural Family Support Services Society jest organizacją niedochodową, której celem jest prowadzenie wrażliwego na różnice kulturowe serwisu dla imigrantów (w przeważającej większości kobiet i ich rodzin), doświadczających aktów przemocy w rodzinie.

Serwis prowadzony jest przez pracowników dwujęzycznych i wywodzących się kulturowo z Indii, Pendżabu, Wietnamu, Hiszpanii, krajów afrykańskich, Chin, Persji, Arabii, Korei, Polski, i wielu innych krajów.

Vancouver & Lower Mainland Multicultural Family Support Services Society prowadzi następującą działalność usługową.

- 1. Indywidualne i grupowe poradnictwo i pomoc dla kobiet doświadczających przemocy w rodzinie (poniżanych, upokarzanych lub/i maltretowanych). Pomoc zapewniana jest przed, w trakcie jak i po ich pobycie w specjalnych schroniskach (transition houses).*
- 2. Poradnictwo, pomoc i asystowanie kobietom doświadczającym przemocy podczas korzystania przez nie z serwisów zapewnianych przez system prawny i socjalny Kanady.*
- 3. Indywidualne i grupowe poradnictwo dla dzieci z rodzin stosujących przemoc.*
- 4. Dobrowolny trening przeznaczony dla ofiar przemocy, którego celem jest rozwinięcie umiejętności organizowania i kierowania własnymi sprawami podczas różnych sytuacji życiowych.*
- 5. Programy edukacyjne przewidziane dla wielokulturowego środowiska, dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie i alternatywnych sposobów radzenia sobie w takich sytuacjach*
- 6. Programy konsultacyjne i edukacyjne dla profesjonalistów pracujących z imigrantami i kobietami doświadczającymi przemocy w rodzinie.*

A special appreciation to Danuta Biernacki, Barbara Nodzykowska, Małgorzata Mazur, Monika Wziatka, who helped in the translation, review and proofreading of this booklet. Funding for the translation from *The Westcoast Reader* supplement was provided by the Public Legal Education Program of Legal Services Society of BC.

UWAGA: W prezentowanej broszurze używamy słów „żona” i „mąż”. Poruszane tu sprawy nie dotyczą tylko i wyłącznie żonatych kobiet i mężów. Dla przykładu kobieta lub mężczyzna może być:

- Legalną żoną
- Konkubina
- Byłą narzeczoną
- Narzeczoną
- Byłą partnerką
- Partnerką
- Legalnym mężem
- Byłym mężem
- Byłym narzeczonym
- Konkubinem
- Narzeczonym
- Partnerem

DOM MOŻE BYĆ NIEBEZPIECZNYM MIEJSCEM

Ten mężczyzna dusi i obezwładnia swoją żonę. Często ją bije, popycha lub szarpie. Ten mężczyzna łamie prawo. Może być za to aresztowany i iść do więzienia.

Ci ludzie są akorami. Fotografia pochodzi z programu TV *A Far Cry From Home*, CBC

Zjawisko przemocy jest powszechne dla wszystkich krajów świata. Kobiety, które są narażone na przemoc wywodzą się z różnych środowisk, mogą być młode lub stare, bogate lub biedne. Nie zależy to również od poziomu wykształcenia. Może to dotyczyć każdej kobiety.

Przemoc wobec kobiet w Kanadzie

Wielu mężczyzn w Kanadzie stosuje przemoc wobec swoich żon. Dane statystyczne wykazały, że 29 procent kobiet w Kanadzie doświadczyło przemocy ze strony swojego męża czy partnera.

Przemoc w Kanadzie jest przestępstwem

Przemoc wobec kobiet jest złym i krzywdzącym zjawiskiem. W Kanadzie niektóre formy przemocy są naruszeniem prawa karnego. Policja, instytucje rządowe i środowiskowe pracują nad tym aby pomagać kobietom, które są ofiarami przemocy.

ZAPAMIĘTAJ:

- **WIELE KOBIET DOŚWIADCZA PRZEMOCY**
- **PRZEMOC NIE MOŻE BYĆ AKCEPTOWANA**
- **PRZEMOC ZAZWYCZAJ SIĘ NASILA**
- **W KANADZIE PRZEMOC JEST PRZESTĘPSTWEM**
- **MOŻESZ UZYSKAĆ POMOC**

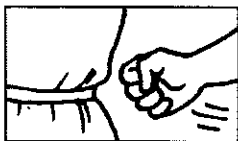
RÓŻNE RODZAJE ZNEĆANIA SIĘ

Znećanie się nad żoną może przybierać różne formy. Przedstawiono tu kilka wybranych przykładów.

Fizyczne znećanie się

Kiedy mężczyzna:

- Bije swoją żonę

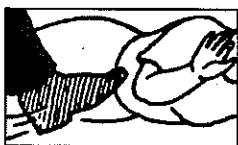
- Uderza ją w twarz

- Szarpie za włosy

- Kopie ją

- Kiedy wykręca lub łamie jej kości, palce lub inne kończyny

Ekonomiczne poniżenie

Kiedy mężczyzna:

- Zabrania jej wydawania jakichkolwiek pieniędzy lub kontroluje jej wydatki

- Odbiera żonie wypłatę

- Nie zezwala żonie na pracę poza domem

Emocjonalne /Psychiczne poniżenie

Kiedy mężczyzna:

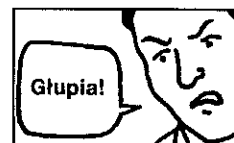
- Zastrasza żonę mówiąc: „odbiorę ci dzieci”, „deportuję cię do kraju”

- Niszczy jej rzeczy osobiste

- Wyzywa ją, poniża

- Podejrzewa ustawicznie o zdradę

- Zabrania widywania się lub kontaktowania się z rodziną lub przyjaciółmi

Poniżenie / Wykorzystywanie seksualne

Kiedy mężczyzna:

- Zmusza żonę do współżycia seksualnego

- Wymusza na żonie takie formy współżycia seksualnego, których ona nie akceptuje

ZJAWISKO PRZEMOCY CZĘSTO MA CHARAKTER CYKLICZNY

Przemoc może się powtarzać. Wyróżniono trzy etapy.

Etap 1: Mąż staje się zły i niecierpliwy

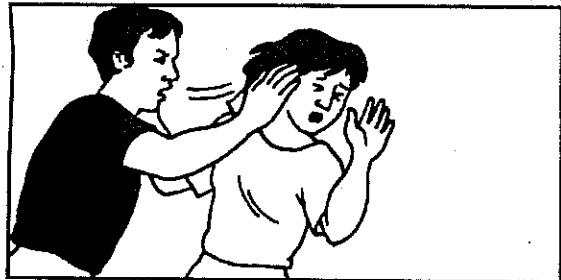
Mąż staje się zły i niecierpliwy, zaczyna krzyczeć na żonę. Ona prośbami łagodzi sytuację, więc on jej nie bije. Etap pierwszy może trwać przez dni, tygodnie a nawet miesiące.

Etap 2: Mąż staje się brutalny

Mąż staje się brutalny. Dochodzi do przemocy, bicia i obelg. Po takiej awanturze żona często boi się zwrócić do kogokolwiek o pomoc. Staje się przygnębiona, myśli że nikt nie jest w stanie jej pomóc.

Etap 3: Mąż wyraża skruchę i przeprasza

Mąż wyraża skruchę i przeprasza mówiąc: „kocham cię, już się to nigdy nie powtórzy, wybacz mi” Żona zazwyczaj wybacz, powracając chwilę spokoju i miłości.

PRZEMOC MOŻE SIĘ NASILAĆ.

Nasilenie przemocy w poszczególnych etapach może wzrastać.

Dlaczego kobiety nie odchodzą?

Część kobiet odchodzi po pierwszym przykrym incydencie. Niektóre nigdy nie odchodzą. Inne odchodzą i wracają wielokrotnie. Dlaczego jednak część z nich nie odchodzi? Oto niektóre z przyczyn:

Rodzina powinna być zawsze razem. Dzieci potrzebują ojca.

Moja rodzina powiedziała, że powinnam zostać.

Kocham mojego męża, to dobry człowiek. On się zmieni. Co ja mogę zrobić sama?

Jestem emigrantką. Mąż mnie sponsorował. Co się stanie ze mną i dziećmi? Nie znam praw w Kanadzie.

Nie chcę aby inni ludzie wiedzieli o moich osobistych sprawach. Trudno jest znaleźć pomoc w moim środowisku.

Bicie żony jest przestępstwem!!! Co mówi prawo kanadyjskie o przemocy?

Według kanadyjskiego kodeksu karnego niektóre formy przemocy traktowane są jako przestępstwo. Należą do nich:

- Bicie żony
- Straszenie biciem lub zabójstwem
- Zmuszanie do współżycia seksualnego
- Śledzenie, dręczenia telefonami oraz swoja obecnością, świadome wywoływanie uczucia strachu i obawy

Jak może pomóc policja kobiecie, która jest ofiarą przemocy?

Policja w takiej sytuacji ma prawo aresztować mężczyznę i postawić go przed sądem. Kobieta może być poproszona o zeznania. Znaczy to, że będzie zobowiązana powiedzieć sędziemu co jej mąż zrobił lub powiedział. Sędzia może nakazać mężowi trzymanie się z dala od żony. Mąż pastwiący się nad żoną może ponieść karę grzywny lub więzienia.

Mąż, który znęca się na żonę ma potrzebę jej kontrolowania.

Mąż, który znęca się nad żoną często myśli, że tylko on może decydować i dyktować warunki pożycia małżeńskiego. Może uważać, że posiada wyłączną i niepodzielną władzę i kontrolę nad żoną. Oto następujące przykłady kontroli:

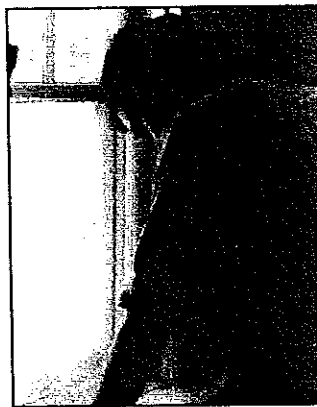
- Z kim żona rozmawia
- Gdzie chodzi
- Czym się zajmuje, co robi
- Jak się ubiera

W związku dwojga ludzi nie ma partnerstwa i równowagi jeżeli mąż:

- Może wychodzić z przyjaciółmi a żona musi zostać w domu
- Może kupować rzeczy tylko dla siebie bez brania pod uwagę potrzeb żony

MĘŻCZYŻNA MOŻE RÓWNIEŻ UZYSKAĆ POMOC

Mężczyźni mają tendencję do zrzucania winy na innych za swoje akty przemocy. Na przykład mówią: „To nie moja wina. Ona mnie do tego zmusiła”. Nie ma usprawiedliwienia i wytłumaczenia jakiegokolwiek formy przemocy i poniżania. Znęcający się nad rodziną mężczyzna musi zrozumieć dlaczego jest napastnikiem. On również musi się nauczyć innych sposobów zachowania. Jeśli potrzebujesz pomocy zadzwoń do poradni dla ludzi z problemami psychicznymi (mental health service). Zajrzyj do niebieskiej części książki telefonicznej pod hasło **Government of B.C. Ministry of Health (Mental Health Information Line)**.

Fotografia pochodzi z *Welcome News*

POTRZEBUJE POMOCY! CO MOGE ZROBIĆ?

Zadzwoń do “CRISIS LINE”

Możesz zadzwonić do “crisis line”. Numer telefonu znajdziesz na wewnętrznej stronie okładki twojej książki telefonicznej. Ludzie pod tym numerem będą na pewno starali się ci pomóc.

Możesz również zadzwonić do: „VICTIM INFORMATION LINE”
1-800-563-0808

Zadzwoń na POLICJĘ

Policja może ci pomóc, jeśli twój mąż bije cię lub grozi ci pobiciem. Jeśli jest taka potrzeba, policja może cię zawieźć do schroniska dla kobiet. Policja może aresztować twojego męża.

Jak uzyskać natychmiastową pomoc?

W wielu częściach B.C. możesz wykręcić 911 aby uzyskać pomoc policji. Jednakże w niektórych częściach B.C. numer telefonu na policję jest inny. Numer ten znajdziesz na pierwszej stronie białej części książki telefonicznej. Możesz również wykręcić „0” w nagłej potrzebie.

Mój mąż mnie bije. Potrzebuję natychmiast pomocy!

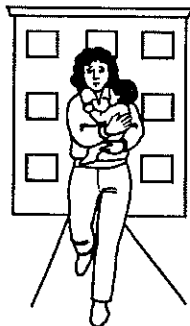

Wyjdź z domu

Możesz wyjść z domu gdy obawiasz się o swoje bezpieczeństwo. Weź ze sobą dzieci. Zadzwoni do *transition house* lub na policję. Oni pomogą ci znaleźć bezpieczne schronienie.

NIE ZAPOMNIJ:

- Paszport
- Klucze
- Lekarstwa
- Dokumenty bankowe
- Pieniądze
- Ważne dokumenty

Idź do *transition house*

Transition house to bezpieczne miejsce dla poszkodowanych żon i dzieci. Domy te rozlokowane są w całej prowincji B.C. Aby znaleźć *transition house* zadzwoni do „crisis line”. Możesz zadzwonić w ciągu dnia lub w nocy. Oni pomogą ci go znaleźć. Możesz tam przebywać razem z dziećmi do 30 dni. Wyżywienie, odzież i pobyt tam jest darmowy. Osoby tam pracujące mogą ci pomóc w załatwieniu różnych spraw, znalezieniu tłumacza jeśli nie znasz angielskiego.

Odwiedź swojego lekarza

Jeśli jesteś poszkodowana (zraniona, pobita) idź do lekarza lub do szpitala. Opowiedz lekarzowi co się stało. Możesz poprosić lekarza o napisanie raportu. Ten raport będzie dowodem twoich obrażeń. Możesz go użyć w przypadku podjęcia decyzji o wszczęciu postępowania sądowego.

Porozmawiaj z prawnikiem

Prawnik powie ci o twoich prawach w twojej sytuacji. Zajrzyj do żółtej książki telefonicznej pod hasło: „lawyers”. Tam znajdziesz również numer telefonu do twojego lokalnego *Legal Services Society*. Pracownicy tej instytucji skierują cię do adwokata. Jeżeli się kwalifikujesz, możesz uzyskać prawną pomoc bezpłatnie.

POMOC DLA DZIECI

Wiele dzieci, będąc świadkami podczas awantur, staje się naocznymi świadkami wszystkich aktów przemocy wobec matki. Widzą bicie, słyszą krzyki. Co się dzieje gdy dzieci są świadkami przemocy?

- Mogą mieć problemy w szkole. Mogą mieć trudności ze spaniem.
- Niektóre mogą myśleć: „Tato bije mamę bo ja jestem niedobry”.
- Chłopcy mogą nauczyć się podobnego zachowania i traktować je jako normalne. Będąc dorosłymi mężczyznami mogą znęcać się nad swoimi żonami i dziećmi.
- Dziewczynki mogą myśleć że należy się podporządkować osobie, która jest agresywna i brutalna.

JAK UZYSKAĆ POMOC?

Dzieci same mogą zgłosić się po pomoc, lub może to zrobić osoba dorosła, dzwoniąc pod następujący numer: **604-310-1234**

Można dzwonić 24 godziny na dobę. KAŻDA rozmowa jest konfidenyjna. Nikt się o niej nie dowie.

Drawing in this issue by Nola Johnston.

Special thanks to Penny Goldsmith, legal Services Society of B.C., and Shashi Assanand, Vancouver And Lower Mainland Multicultural Family Support Services, for their help.

POMOC DLA KOBIET KTÓRE SĄ EMIGRANTKAMI

Wiele kobiet, które są emigrantkami, ma wiele pytań dotyczących ich praw w Kanadzie. Niektóre z nich będą potrzebować prawnika.

Emigrantki mogą uzyskać pomoc w transition house lub w organizacji pomagającej emigrantom. Mogą one również skontaktować się z prawnikiem.

Kobiety – imigrantki mają wiele trosk i problemów.

This special issue of *The Westcoast Reader* is funded by the Legal Services Society of B.C. *The Westcoast Reader* is for adults who are improving their English reading skills.

For ordering information, contact:

The Westcoast Reader

Capilano College

2055 Purcell Way

North Vancouver, B.C. V7J 3H5

Tel: 604 681 4199

Editor: Joan Acosta

Material in *The Westcoast Reader* is copyrighted. ISBN0822-7225